

150 lat firmy BASF

Od barwników naturalnych po inteligentną energię

GOSPODARZE WARSZAWSKIEJ KONFERENCJI PRASOWEJ BASF ZORGANIZOWANEJ Z OKAZJI JUBILEUSZU FIRMY: DIRK ELVERMANN – DYREKTOR ZARZĄDZAJĄCY BASF POLSKA (W ŚRODKU) I ROBERT FIRMHOFFER – DYREKTOR CN KOPERNIK (Z LEWEJ)

FIRMA BASF, JEDNA Z NAJBARDZIEJ INNOWACYJNYCH NA ŚWIECIE I BĘDĄCA JUŻ OD DAWNA LIDEREM BRANŻY CHEMICZNEJ, OBCHODZI SWĘ 150-LECIE. Z TEJ OKAZJI 12 MAJA BR. ODBYŁA SIĘ W WARSZAWIE SPECJALNA KONFERENCJA PRASOWA

W trakcie spotkania zorganizowanego w Centrum Nauki Kopernik Dirk Elvermann, dyrektor zarządzający BASF Polska, dokonał krótkiej retrospektywy historycznej, zaprezentował główne obszary dzisiejszej aktywności firmy oraz przedstawił jej plany i cele na przyszłość.

Historia sukcesu firmy, posiadającej obecnie blisko 400 zakładów produkcyjnych, 70 laboratoriów i ośrodków badawczych rozlokowanych w ponad 100 krajach na czterech kontynentach, rozpoczęła się niepozornie w niemieckim Ludwigshafen nad Renem w roku 1865

od produkcji barwników z wykorzystaniem ręcznych pras do osuszania indygo.

Ponieważ pierwsze barwniki do tekstyliów produkowane na bazie składników naturalnych nie zapewniały odpowiedniej trwałości kolorów i odporności na światło, w firmie podjęto badania chemiczne, które szybko zaowocowały sukcesem handlowym. Od tej pory rozwój przedsiębiorstwa koncentruje się na rozmaitych innowacjach.

Na przełomie XIX i XX wieku BASF rozpoczął realizację projektów związanych z przetwórstwem azotu. Ich efektem było uruchomienie produkcji nawozów sztucznych oraz powstanie eksperymentalnej plantacji, pozwalającej badać ich wpływ na wzrost najpopularniejszych na świecie roślin uprawnych, takich jak pszenica, ryż czy soja (w późniejszych latach podobne stacje badań rolniczych utworzono również poza granicami Niemiec, m.in. w Hiszpanii, USA, RPA i na Tajwanie).

W 1912 r. otwarte zostało pierwsze w branży chemicznej laboratorium badawcze, inaugurujące erę bardzo dziś rozwiniętej inżynierii materiałowej. Jednak wkrótce wybuch I wojny światowej spowodował zmianę techniczno-produkcyjnych zadań firmy. Ten okres jej działalności, podobnie jak później czas II wojny światowej, uświadomiły światu, że rozwój chemii może mieć także złowrogie oblicze w postaci gazów bojowych i innych środków toksycznych o masowych zastosowaniach.

Lata międzywojenne umożliwiły natomiast dalszy, bardzo efektywny rozwój inżynierii materiałowej. Wykorzystanie technologii wysokociśnieniowej w skali przemysłowej zapoczątkowało erę tworzyw sztucznych, w tym syntetycznej gumy, włókien i paliw. Wtedy też w labo-

ZREALIZOWANA JUŻ KONCEPCJA ZAMKNIĘTEGO OBIEGU RECYKLINGOWEGO Z PRZETWARZANIEM PLASTIKÓW NA KOMPOST OGRODNICZY

ratoriach BASF opracowano kolejny przemysłowy produkt, jakim była taśma magnetyfona.

Po wojnie produkowane przez BASF tworzywa sztuczne znajdowały wciąż nowe zastosowania, zwłaszcza w produkcji przedmiotów codziennego użytku: od naczyń stołowych, przez meble, ubrania, po sprzęt AGD. Strategia firmy w coraz większym stopniu koncentrowała się na produktach wysoko przetworzonych, a jej ofertę rozszerzyły wyroby farmaceutyczne, farby i lakiery, piankowe tworzywa sztuczne. Te ostatnie wykorzystywano na szeroką skalę w przemyśle motoryzacyjnym i elektronicznym oraz do wytwarzania artykułów sportowych i rekreacyjnych. Z kolei tworzywo Ultraform posłużyło do produkcji zabawek firmy Playmobil. Opracowano też syntetyczne spoiwa do kartonów, kleje techniczne i budowlane.

Jednocześnie firma zaczęła dynamicznie rozwijać swoją działalność na kluczowych rynkach świata za pomocą swych zagranicznych obiektów produkcyjnych i placówek badawczo-rozwojowych, a także sprawnej dystrybucji. To zapewniło jej pozycję globalnego koncernu. W nowym millenium BASF przykłada coraz większą wagę do międzynarodowych badań prowadzonych także w innych obszarach, czego przykładem jest nowe

WSZYSTKO CHEMIA. CZYLI WSPÓŁCZESNE INNOWACJE MATERIAŁOWE BASF PRZEZNACZONE DLA RÓŻNYCH RYNKÓW I BRANŻ

POCZĘSTUNEK DLA UCZESTNIKÓW SPOTKANIA PRZYGOTOWAŁA. A JAKŻE, „MOLEKULARNA KUCHNIA”, NAWIĄZUJĄCA DO PIONIERSKICH EKSPERYMENTÓW Z CIEKŁYM AZOTEM: NAPOJE PODAWANO W TRADYCYJNYM SZKLE, NATOMIAST POTRAWY NA BIODEGRADOWALNYCH TALERZYKACH, KTÓRE JUŻ JESIENIĄ UŻYJĄ FIRMOWĄ PLANTACJĘ

centrum badawcze nanotechnologii w Singapurze czy ośrodek badań katalizatorów w New Jersey.

Tematem przewodnim obecnego, jubileuszowego roku stała się w firmie idea inteligentnej energii. Jak wyjaśnił w swym wystąpieniu Dirk Elvermann, ma to związek z dynamicznie rosnącym światowym zapotrzebowaniem na energię (szacuje się, że do 2050 roku ludzkość będzie zużywała do trzech razy energii więcej niż obecnie), przy jednoczesnym kurczeniu się złóż surowcowych. BASF, wychodząc naprzeciw tym potrzebom, proponuje rozwiązania, które pomogą w optymalizacji procesów produkcyjnych i ochronie zasobów naturalnych. Przykładem innowacji wdrażanych w tym zakresie przez firmę jest ecovio® – pierwsze w pełni biodegradowalne tworzywo sztuczne, wytwarzane na bazie surowców odnawialnych. Jego nowatorskie zastosowanie zaprezentowane zostało w ramach projektu „zamkniętej pętli”, czyli pełnego obiegu recyklingowego bez powstawania odpadów. Pozwala to zaoszczędzić surowce naturalne oraz energię wykorzystywaną w procesach utylizacji produktów zużytych.

Inne przykłady innowacji w dziedzinie poszanowania energii to inteligentne materiały izolacyjne, regulujące temperaturę wewnątrz budynków, nowy system chłodzenia w lodówkach i energooszczędna metoda oczyszczania gazów przemysłowych. Szereg tego rodzaju innowacyjnych rozwiązań firmy BASF przeznaczonych jest również dla branży motoryzacyjnej i transportu. Są to m.in. baterie litowo-jonowe do samochodów elektrycznych i hybrydowych, jak również lekkie, a zarazem bardzo wytrzymałe materiały kompozytowe do produkcji nadwozi samochodowych oraz trój- i czterofunkcyjne katalizatory wydechowe do silników benzynowych i Diesla.

W lipcu ubiegłego roku BASF uruchomił na terenie Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Środzie Śląskiej nowy zakład zajmujący się właśnie produkcją katalizatorów pozwalających dostosowywać współczesne samochody do restrykcyjnych wymagań normy Euro VI w zakresie emisji spalin. Fabryka ta ma powierzchnię 40 tys. m kw. i jest największym tego typu obiektem firmy BASF w Europie.

Bogusława Krzczanowicz